

Genderově podmíněné násilí

Jak mu můžeme rozumět?

centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí

Praha | Příbram | Beroun | Benešov

Gender

- Řada sociálně konstruovaných rolí, rysů, postojů, chování, hodnot, odpovědností, relativní moci, postavení a vlivu připisovaného mužům a ženám.
- Kategorie, která není biologicky daná, ale připsaná ženám a mužům sociálně, právě na základě biologických kategorií (pohlaví).
- Gender neodkazuje jednoduše k pohlaví, ale ke vztahům mezi nimi.

Genderově podmíněné násilí

OSN - CEDAW (1979)

Preamble:

„... diskriminace žen porušuje zásady rovnosti práv a respektování lidské důstojnosti, je překážkou pro účast žen, na rovnoprávném základě s muži, v politickém, společenském, hospodářském a kulturním životě jejich zemí, zabraňuje růstu blahobytu společnosti a rodiny a znesnadňuje plný rozvoj možností žen ve službě pro jejich země a pro lidstvo...”

Genderově podmíněné násilí

WHO

GPN na ženách a dívkách je porušováním lidských práv a má své kořeny v genderové nerovnosti. Partnerské násilí, obchodování se ženami, sexuální obtěžování, ženská obřízka, vraždy ze cti, předčasné sňatky, atd., to jsou všechno formy genderově podmíněného násilí. V roce 2006 prohlásilo Světové zdravotnické shromáždění, že GPN je jedním z předních celosvětových problémů v oblasti veřejného zdraví.

Genderově podmíněné násilí

EIGE – European Institute for Gender Equality

- GPN je fenomén, který má své kořeny v genderové nerovnosti a patří stále k jednomu z nejtěžších porušování lidských práv napříč všemi společnostmi.
- GPN je násilí namířené proti jednotlivci na základě jeho genderu.
- GPN zažívají jak ženy, tak muži, ale majoritní podíl mezi oběťmi mají ženy a dívky.

Genderově podmíněné násilí

- 6.5. - Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí (GPN) na léta 2019 – 2022. Zaměřen především na partnerské, mezigenerační a sexuální násilí.
- Vláda tedy GPN považuje za fenomén, který se v naší společnosti vyskytuje a je nutné mu věnovat zvláštní pozornost.

Genderově podmíněné násilí

DN jako genderově podmíněné násilí = uznání, že právě společensky přiřazené normy, role a očekávání genderu (maskulinity a femininity u mužů a žen), které ovlivňují intimní vztahy a rodinné struktury, jsou nedílnou součástí diskutované problematiky a určují vnímání, prožívání a používání násilí páchaného a zažívaného muži a ženami.

Genderově podmíněné násilí

UMOŽŇUJE:

- DN vnímat komplexně – nejen jako násilí mužů na ženách (ačkoliv to dle statistik převládá).
- Pochopit, že jádrem DN není binarita pohlaví (biologický muž jako pachatel a biologická žena jako oběť), ale sociálně a kulturně naučená očekávání a role s pohlavími spojená (gender) a mocenská hierarchie a projevy moci s tímto související.
- Pochopit, že DN tedy může být pácháno i ženami, stejně jako lidmi bez vyhraněného genderu (agender, fluid, transgender, atd.).

Genderově podmíněné násilí

- Pomáhá vnímat problematiku jako systémovou.
- Jev, který se děje záměrně - ne ojedinělé série incidentů a projevy chyb jednotlivců.
- Odpovědnost za násilí jasně přisuzuje násilné osobě, která násilí využívá k upevnění své moci a kontroly nad druhou osobou.

Genderově podmíněné násilí

- Šikana vůči chlapcům, kteří nenaplňují společensky uznávanou normu pro chování „správného kluka“
- Šikana na vojně – mazáci x zobáci

profem, o.p.s.

Děkuji za pozornost

Dana Pokorná

dana.pokorna@profem.cz